
Tři důvody pro zavedení školného

Tři důvody pro zavedení školného

Staronová vláda, jak se dalo očekávat, se postavila proti zavedení školného na vysokých školách. Chudí na studium nebudou mít, vzdělání se dostane jen těm z movitých rodin, říkají nám socialisté.

Že je to čirý nesmysl, by měla svým soudruhům sdělit paní ministryně školství, pokud se jí do rukou dostaly statistiky, které by měl produkovat Výzkumný ústav pro studium vysokého školství. Z nich by lze se dočíst, kolik procent studentů z malých měst a z venkova navštěvuje vysoké školy, má k dispozici stravování v menzách a ubytování v dotovaných kolejích, a naopak kolik procent studentů městských studuje v Praze, Plzni, Brně a dalších městech s tím, že bydlí doma u rodičů platících nemalé nájemné a na studentský pokoj svých potomků nemajících žádné státní dotace, protože jejich dítká mají tu "výhodu", že jsou místní.

Argument, že na venkově jsou nižší mzdy nežli ve městech, v tomto ohledu neobstojí, ba naopak je krajně zavádějící. Venkovští rodiče mohou mít sice nižší výdělky, ale ti, kteří mají rodinný domek a platí tak maximálně kolem dvou stovek domovní daň ročně, jsou na tom, pokud jde o vydržování potomků na studiích, daleko lépe, nehledě na přikrmování studujících dětí doma vypěstovaným ovocem a zeleninou, neřkuli masem. Městský rodič, který zaplatí za bydlení v průměru 70 tisíc korun ročně a někdy i víc, to má s vydržováním potomků na studiích bezpochyby těžší. Nadto si venkovští lidé vzdělání svých potomků považují a jsou ochotni pro ně udělat maximum.

Studenti jsou pro školné

Většina studentů podle průzkumů proti školnému není. Vědí, že by byli schopni si přivydělat, tak jak to činí dnes, anebo že by rodiče sáhli o něco hlouběji do kapsy. V porovnání s každoročním marnotratným vánočním utrácením by to nebylo zas nic tak strašného. Po patnáctiletém působení na dvou veřejných vysokých školách a dlouhých debatách se studenty městskými i přespolními vím, o čem mluvím. Někteří studenti mají navíc jaksi nepatřičný pocit, když zjistí, že si měsíčně přivydělají víc, než dostává měsíčně od své alma mater mladý odborný asistent zaměstnaný na plný úvazek. Další důvod, proč zavést školné, je moje zkušenost s platícími zahraničními studenty studujícími v angličtině: zaplatili si a chtějí své peníze dostat zpátky. Nelajdají, chodí na přednášky a semináře, připravují se a pracují intenzivněji než mnozí domácí studenti, každého pedagoga vyždímají jako citron, jelikož platí za přísun informací a chtějí jich získat co nejvíc. Samozřejmě, i mezi nimi jsem potkal pár jedinců, kteří oslnění nočními krásami pražských barů neměli čas do školy chodit, setkal jsem se i s lehce natvrdlými studenty, jimž školu platili rodiče, ale obecně platí, že investované peníze valnou většinu motivují k větším a soustředěným výkonům. Nadto jejich náročnost motivuje pedagogy: musí se intenzivně připravovat a být při výuce mnohem aktivnější, nemohou "vypouštět" semináře či přednášky, jak se to mnohdy děje v českých programech, protože jsou placeni za to, co odučí, podléhají přísnému soudu evaluací, a když v delším cyklu neuspějí, končí.

Nezabírat místa ostatním

A je tu třetí důvod, proč zavést školné. Potkal jsem v posledních patnácti letech dost studentů, kteří studovali současně dvě vysoké školy. Věc, která je na západ od nás zcela nepředstavitelná. Podivuji se, že to vysoké školy vůbec tolerují, a je nutné si klást otázku, zda jsou tyto studenti tak schopní, že mohou studovat paralelně dvě vysoké školy, nebo zda nároky na ně kladené jsou na oněch školách tak malé, že je možné zvládnout obě najednou. Ať tak či onak, je to podezřelá a neslušná. Ve chvíli, kdyby studenti museli platit školné, by si dvoukolejné studium bezpochyby rozmysleli a nezabírali by zbytečně místa těm, kteří se na vysokou školu nedostali.

Autor je spisovatel a publicista

Hyde Park

Jak vidí školné na vysokých školách...

David Jan Novotný

Studenti proti školnému nejsou. Vědí, že si dokážou přivydělat.